

28. april 2023
Dok.nr.: 521815

Udleveringsnotat - Masterplan - Håndtering af olieforurening i Grønnedal

---

Der har siden 2017 været arbejdet på en samlet masterplan for håndtering af olieforureninger i Grønnedal, som nu kan iværksættes. I Grønland er der ikke på samme måde som i Danmark regler og praksis for oprydning af olieforurenede jord. Derfor er planen udarbejdet i en god og tæt dialog med de grønlandske miljømyndigheder. Udgangspunktet for drøftelserne har blandt andet været en fælles pressemeddelelse fra juni 2017 om igangsætning af arbejdet med oprydning i Kangilinnguit (Grønnedal), udsendt af daværende formand for Naalakkersuisut, Kim Kielsen, og daværende forsvarsminister, Claus Hjorth Frederiksen. Masterplanen bygger primært på monitoringer af forureningen, pilotprojekter og analyser af håndtering af olieforurening i arktisk klima. Der er tale om en bæredygtig plan, som strækker sig over en årrække.

Forligskredsen er tidligere blevet orienteret om temaet blandt andet som følge af Rigsrevisionssag om Grønnedal ved fraflytning (Beretning om Forsvarets fraflytning af Grønnedal, 11/2013), og som følge af aflyst udbud om miljøoprydning. Ved revisionssagen var der blandt andet fokus på aftale med grønlandske myndigheder om håndtering af olieforureningen. Revisionen blev lukket ultimo 2020 ved optagelse i statsrevisorernes "Endelig betænkning 2019" uden bemærkninger fra Statsrevisorerne. Grønlandsudvalget er ved svar på spørgsmål fra udvalget løbende blevet orienteret de senere år om status for miljøoprydningen og fremadrettet anvendelse af stationen.

Station Grønnedal

Grønnedal blev oprettet som en amerikansk base i 1943 og var i 1951-2012 en dansk flådestation. Gennem årene er der opstået omfattende olieforureninger, hvilket der fra grønlandsk side har været rejst skarp kritik af, bl.a. af frygt for, at Forsvaret ville forlade stedet uden grundig miljøoprydning ved stationens lukning i 2012. Station Grønnedal genåbnede i 2017, jf. aftalen af 8. december 2016 om styrkelse af den fremtidige opgaveløsning i Arktis "som et strategisk logistisk støttepunkt". Der er fast stationeret 2-3 vagter.

Oliehåndteringen er en omfattende og langvarig opgave og vil indtil videre være den primære aktivitet i Grønnedal, hvorfor det ikke aktuelt vil være hensigtsmæssigt at planlægge eller iværksætte egentlige aktiviteter på stationen.

Masterplanen

Ejendomsstyrelsens plan bygger på *forudsætninger* om, at der ikke må være en kritisk belastning af Arsuks fjord, og at Grønnedal anvendes som baseområde. Det er endvidere en *målsætning* at få reduceret udslipning til Arsuks fjorden, at få fjernet synlig forurening samt få iværksat en generel indsats over for forekomsten af oliestoffer i jorden.

Der er tale om et omfattende arbejde med flere pilotprojekter, længevarende monitoringer, analyser og inddragelse af international erfaring fra blandt andet to konferencer om håndtering af olieforurenede jord i arktisk klima i 2018 og 2022, samt løbende drøftelser med de grønlandske myndigheder. Et stort arbejde som har medvirket til en fælles forståelse for vigtigheden af, at der blev fundet frem til bæredygtige løsninger. Ejendomsstyrelsen har med det afsat udarbejdet to mulige scenarier for oprensning, som blev vurderet ud fra en såkaldt livscyklusscreening. Scenarie A indebærer en kort oprensningstid med energikrævende metoder med et højt CO₂ aftryk, mens scenarie B indebærer en længere oprensningstid med afværgemetoder, som giver et langt mindre CO₂ aftryk. På baggrund af dette arbejde var der enighed om at håndtere olieforureningen efter scenarie B, hvis metode bl.a. bygger på gode resultater med et såkaldt landfarmanlæg i Mestersvig. Således kunne Naalakkersuisut tiltræde masterplanen i december 2022.

Opgavens omfang medfører i udgangspunktet, at udbuddet skal gennemføres efter EU-retlige regler. Ejendomsstyrelsen vil derudover sikre, at projektet så vidt muligt gennemføres ved anvendelse af grønlandsk arbejdskraft, eksempelvis i forbindelse med anstillelse af anlæg og ved løbende drift af et landfarm anlæg. Det egentlige entreprenørarbejde forventes iværksat i 2025, og hele opgaven vil tage ca. 14 år. Økonomien forbundet med implementering af masterplanen beskrives ikke i nærværende orientering af hensyn til de kommende rådgiver- og entreprenør-udbud.

Implementering – Fortsat dansk-grønlandsk opfølgning

Samarbejdet med de grønlandske myndigheder er som nævnt foregået i en god og konstruktiv proces. Implementeringen vil blive fulgt tæt af de grønlandske miljømyndigheder, som også skal give de nødvendige tilladelser og godkendelser. Opfølgning vil ske med udgangspunkt i et fortsat dansk grønlandsk samarbejde. Ejendomsstyrelsen vil derudover følge op med faste rapporteringer om status og fremdrift m.v., ligesom monitoringerne fortsat vil blive delt med de grønlandske miljømyndigheder.

Resultaterne fra forarbejderne, som har dannet grundlag for masterplanen og erfaringer fra implementering af planen, vil fremadrettet blive nyttiggjort ved Forsvarets øvrige stationer i Grønland, ligesom de deles med andre i Grønland og arktiske områder, hvor tilsvarende olieforureninger skal håndteres.